

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра практичної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.8. ПСИХОДІАГНОСТИКА
ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

05 соціально-поведінкові науки

053 «Психологія. Практична психологія»

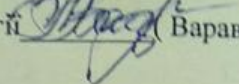
Факультет філології та масових комунікацій

2020 – 2021 рік.

Робоча програма **Психодіагностика та експериментальна психологія**
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» освітньо-професійної програми
«Практична психологія» спеціальності 053 «Психологія. Практична
психологія»

Розробник: старший викладач кафедри практичної психології, кандидат
психологічних наук Супріган А.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології,
протокол від «27» серпня 2020 року № 1.

В.о. завідувача кафедри практичної психології (Варава Л.А.)
«27» серпня 2020 року № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	05 соціально-поведінкові науки	Нормативна дисципліна професійної підготовки	
Модулів – 2	Назва ОПП «Практична психологія» Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 7		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання непередбачено		Семестр	
Загальна кількість годин - 270		3-й та 4-й	3-й та 4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 2	Освітній ступінь-бакалавр	Лекції	
		42 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		48 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		178 год.	232 год.
		Індивідуальні завдання:	
2 год.	2 год.		
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5 %

для заочної форми навчання – 0,15 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу: засвоєння основ психодіагностики, принципів вимірювання психологічних особливостей людини, основ психометрики; знайомство з основами методології наукового пізнання психіки, освоєння методів та методик психологічного дослідження, формування наукового світогляду.

Завдання:

1. ознайомлення з методологічними, теоретичними принципами побудови психодіагностичних інструментів і формулювання психодіагностичних висновків;
2. розуміти методи і конкретні методики психодіагностики найбільш універсальних об'єктів психодіагностичних обстежень, таких, як риси особистості, здібності, мотиви, свідомість і самосвідомість, міжособистісні відносини;
3. знати нормативні вимоги до методик;
4. розширення уявлення про методологічні основи дослідження психіки;
5. ознайомлення з процедурою, етапами проведення психологічного дослідження;
6. формування у студентів усвідомлення необхідності чіткої фіксації мети, правильного визначення об'єкта та предмета конкретного психологічного дослідження;
7. формування орієнтації дослідження на відтворюваність результату.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Навчальна дисципліна Психодіагностика та експериментальна психологія відноситься до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки.

Передумови вивчення дисципліни. Вивченню дисципліни за ОП «Психологія. Практична психологія» має передувати опанування змістом навчальних дисциплін: «Загальна психологія», «Вступ до спеціальності», «Історія психології».

Результати навчання. У ході вивчення курсу студент ОП «Психологія. Практична психологія» набуває такі компетенції:

Інтегральні компетенції:

ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетенції:

ЗК-1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетенції:

СК-1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК-2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду. розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК-3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК-4 Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК-5 Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК-6 Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження

СК-7 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК-10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК-11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Відповідно до ОП «Психологія. Практична психологія» у студентів формуються такі *результати навчання*:

ПР 2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань

ПР 4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР 6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПР 7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки

ПР 8 Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців

ПР 9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР 15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР 16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- Глибокі основи закономірностей функціонування психіки.
- Методологічні основи дослідження психіки.
- Правила застосування і інтерпретації вимірювальних методів.
- Морально-етичні норми проведення дослідження і використання даних.
- Психологічні закономірності ситуації проведення психологічного дослідження.

вміти:

- Визначити мету діагностики.
- Вибрати найефективніший діагностичний інструментарій.
- Безпосередньо одержати дані і провести відбір особливо важливих матеріалів.
- Сформулювати і обґрунтувати гіпотезу дослідження.
- Спланувати і провести емпіричне психологічне дослідження.
- Інтерпретувати і аналізувати результати дослідження.

Обов'язкові та вибіркові розділи програми. Усі розділи програми є обов'язковими.

Тривалість вивчення індивідуального розділу. Вивчення навчального курсу здійснюється протягом двох семестрів.

Форми та методи навчання. Лекція – монолог викладача з елементами активізації пізнавальної діяльності студентів. Семінарське заняття – закріплення студентами з допомогою викладача програмного матеріалу за заздалегідь складеним планом. Індивідуальна робота студентів (ІРС) – самостійне виконання тематичних завдань, що супроводжуються консультуванням викладача. Самостійна робота студентів (СРС) – самостійне індивідуальне виконання тематичних завдань, яке не передбачає обов'язкового консультування.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Психодіагностика у сфері наукового пізнання людини

ТЕМА 1. Психодіагностика у сфері наукового пізнання людини: методологія та методи діагностики особистості

Проблема об'єктивності психічних проявів. Поява в першій чверті XIX в. перших методів психодіагностики. Розвиток методів психодіагностики в XIX і XX вв. Криза психології на рубежі XIX і XX вв. і нові вимоги, що пред'являються до якості психодіагностичних методів. Принципи феноменологічного підходу до інтерпретації психічного змісту поведінки. Сучасний стан психодіагностики. Загальне уявлення про психодіагностику. Два визначення терміну «психодіагностика». Основні питання, які поставлені в науковій і в практичній психодіагностиці. Сфера застосування різних методів психодіагностики. Задачі психодіагностики в психолого-педагогічній практиці. Психодіагностика як спеціальна область професійної діяльності. Місце психодіагностики серед інших напрямів роботи практичного психолога. Вимоги, що пред'являються до методів психодіагностики і до діяльності практичного психолога як діагноста.

ТЕМА 2. Психодіагностика як практична діяльність Професійно-етичні аспекти психодіагностики.

Соціально-етичні вимоги, що пред'являються до психодіагностам і до психодіагностиці. Принцип наукової обґрунтованості психодіагностичних методик. Принцип ненанесення збитку. Принцип відвертості результатів психодіагностики. Принцип ефективності пропонуваніх практичних рекомендацій. Кваліфікаційні вимоги до людей, що використовують психологічні тести. Значення теоретичної підготовки практичного психолога-діагноста. Необхідність досконального знання методики і правил її застосування. Важливість наявності досвіду практичного використання методики. Психодіагностика і наявність базової психологічної освіти у діагноста. Морально-етичні норми психодіагностики. Цілі і задачі психодіагностики. Визначення об'єкта та предмета психодіагностики. Рівні психодіагностики. Психологічні явища та процеси, які складають коло психодіагностики. Сфери використання даних психодіагностики. Правила та вимоги проведення психодіагностичних процедур. Вимоги, що пред'являються до психодіагностичних методів і ситуацій. Основні вимоги, що пред'являються до психодіагностичних методів. Валідність методики і способи її оцінки. Прийоми перевірки надійності психодіагностичних методик. Точність вимірювальних психологічних інструментів. Вимоги, що пред'являються до ситуацій психодіагностики, до інструкції і до поведінки експериментатора під час експерименту. Види документації психодіагноста. Види та специфіка інтерпретації даних психодіагностики. Правила представлення матеріалу психологічного вимірювання.

ТЕМА 3. Класифікація методів психодіагностики

Загальна характеристика методів психодіагностики. Що таке психодіагностика. Відмінність психодіагностичних методів від дослідницьких. Область застосування психодіагностичних методів. Види психодіагностичних методів. Особливості спостереження, опиту, аналізу результатів діяльності і експерименту як методів психодіагностики. Методи психодіагностики, їх класифікація. Загальне уявлення про методи психодіагностики. Підстави і критерії класифікації психодіагностичних методів. Методи наукової і практичної психодіагностики. Тісний зв'язок, існуючий між визначеннями наукових понять і відповідними їм методами психодіагностики. Вимоги операціоналізації і верифікації, що пред'являються до сучасних методів психодіагностики. Можливості, достоїнства і недоліки різних груп методів психодіагностики. Тести і тестування. Наукове визначення тесту. Види тестів, вживані в психодіагностиці, сфера їх використання. Основні вимоги, що пред'являються до психодіагностичних тестів. Необхідність адаптації тесту до нових умов. Поняття і процедура встановлення тестових норм. Правила організації і проведення тестування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Психофізіологічний рівень психодіагностики

ТЕМА 4. Сфера використання та особливості діагностики індивідуально-типологічних властивостей людини

Створення психодіагностичного комплексу методик, призначеного для діагностики індивідуально-психологічних особливостей особистості психофізіологічного рівня. Особливості діагностики здібностей. Правила проведення діагностики. Діагностика обдарованості. Діагностика розумових здібностей.

ТЕМА 5. Діагностика темпераменту особистості

Теоретичні аспекти визначення темпераменту як природжених властивостей психодинамічних особливостей психіки і методи його діагностики.

ТЕМА 6. Методи психодіагностики пізнавальних та емоційних процесів.

Методи оцінки уваги — його стійкості, розподілу, перемикання і об'єму. Методика оцінки розподілу і стійкості уваги за допомогою числових 25-значних таблиць. Методика оцінки перемикання і концентрації уваги за допомогою 49-значної двобарвної цифрової таблиці, методика «Кільця Ландольта». Методи діагностики пам'яті. Загальні зауваження про психодіагностику мнемічних процесів. Методика визначення об'єму короткочасної зорової пам'яті. Методика оцінювання оперативної зорової пам'яті. Методика визначення об'єму короткочасної слухової пам'яті. Вивчення оперативної слухової пам'яті. Психодіагностика опосередкованої пам'яті. Характеристика динамічних особливостей процесу запам'ятовування. Методики «Вербальна фантазія» і «Малюнок». Методи психодіагностики мислення з метою визначення динаміки функціонування. Визначення понять «емоційні процеси», «стани», «властивості». Методи діагностики та правила формулювання психологічного прогнозу. Правила підготовки висновку про особливості психодинаміки властивостей психіки особистості і функціонування когнітивних процесів.

ТЕМА 7. Загально-психологічні підходи до визначення IQ та розумових здібностей.

Загальнотеоретичні підходи визначення кола психічних процесів, що складають поняття інтелекту. Кроскультурні тести на інтелект. Феноменологічний підхід інтелект як особлива форма змісту свідомості) – В. Келер, К. Дункер, Р. Гізер. Генетичний підхід (інтелект як наслідок адаптації до потреб навколишньої середовища) – І.Р. Чарльсворз, Ж. Піаже. Соціокультурний підхід (інтелект як результат процесу соціалізації) – М. Коул, Л.С. Виготський. Процесуально-дійсний підхід (інтелект як певна форма людської діяльності) – Л.А. Вінгер, О.К. Тіхомиров, С.Л. Рубінштейн. Освітній підхід (інтелект як сукупність цілеспрямованого навчання) – А. Стаатс, З.І. Калмикова, Р. Фейрштейн, Г.А. Берулова. Інформаційний підхід (інтелект як сукупність елементарних процесів перероблення інформації) – Е. Хант, Р. Шпернберг, Х. Айзенк. Функціонально-рівневий підхід (інтелект як система різнорівневих пізнавальних процесів) – Б.М. Величковський, Б.Г. Анан'єв. Регуляційний підхід (інтелект як фактор саморегуляції психічної активності) – Л. Телмен.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Діагностика індивідуально-психологічних відмінностей особистості (психологічний рівень)

Тема 8. Методологічні та теоретичні проблеми психодіагностики рис особистості

Особливості психологічної діагностики особистості. Концептуальні підходи до визначення поняття особистості в психології. Особистісний профіль по методиці Т.Лірі, К.К. Платонова, К.Г. Юнга. Характеристика відповідних методів вивчення рис визначаючих критеріїв поняття особистості.

Тема 9. Діагностика особливостей Я-образу, самооцінки особистості

Самосвідомість як предмет психодіагностики. Характеристика сутності та структури самосвідомості. Проблема стратегії самопрезентації респондентів в процесі тестування. Методи діагностики рівней самосвідомості та «Я-концепції». Визначення особливостей самооцінки.

Тема 10. Дослідження характерологічних особливостей індивіда

Психодіагностичне визначення і оцінка властивостей характеру людини по методиці 16 PF Кеттелла. Методика діагностики акцентуацій характеру К. Леонгарда і Р. Шмішека. Методи шкалювання. «Семантичний диференціал».

Тема 11. Діагностика особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості

Визначення особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості. Ієрархія потреб і виявлення домінуючих мотивів. Діагностика сфери ціннісних орієнтацій. Застосування методики кількісного вимірювання мотивації досягнення успіхів і уникнення невдач в практичній діяльності.

Тема 12. Характеристика локусу контролю та рівня домагань людини

Визначення здатності рішення людиною життєвих проблем: рівня суб'єктивного контролю, знаходження виходу з важких життєвих ситуацій, відчуття гумору. Оцінка педагогічно значущих мотивів поведінки: аффіліації (мотиву встановлення і зміцнення дружніх зв'язків з навколишніми людьми) і мотивів влади і ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Соціально-психологічний рівень психодіагностики

Тема 13. Специфіка проведення, інтерпретації та представлення психодіагностичних даних соціально-психологічного рівня

Характеристика рис особистості які забезпечують реалізацію соціальної спрямованості і мотивації людини в міжособистісному спілкуванні. Види спрямованості особистості.

Тема 14. Діагностика спрямованості особистості

Визначення поняття соціальної адаптації та методи діагностики її рівня. Методики призначені для оцінки комунікативних особистісних якостей і міжособистісних відносин. Діагностика лідерських здібностей. Міжособистісне спілкування як об'єкт психодіагностики. Структура групових відносин.

Тема 15. Методика проведення соціометрії

Діагностика міжособистісного спілкування на підставі суб'єктивної емоційної переваги. Характеристика методу соціометрії. Правила та процедура проведення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Вступ до наукового дослідження.

Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології

Історія виникнення та розвиток експериментальної психології як самостійної науки. Розвиток вітчизняної експериментальної психології. Розвиток зарубіжної експериментальної психології. Предмет і завдання експериментальної психології.

Тема 2. Принципи і структура наукового дослідження.

Етапи наукового дослідження. Принципи наукового дослідження. Поняття наукового дослідження. Структура наукового дослідження. Наукова проблема. Емпіричні методи дослідження психіки. Метод спостереження та самоспостереження. Місце експерименту в системі емпіричних методів дослідження психіки. Специфіка експерименту в психологічній науці.

Тема 3. Експериментальне спілкування.

Взаємодія експериментатора та досліджуваного під час експерименту. Експериментатор: його особистість та діяльність, особливості впливу на хід експерименту. Досліджуваний: його діяльність в експерименті та вплив особистісних характеристик на отримувані дані. Особистість піддослідного та ситуація психологічного експерименту.

Тема 4. Методи психологічного дослідження.

Експеримент як основний метод психологічного дослідження. Констатуючий і формуючий експерименти. Особливості експерименту у віковій, педагогічній, соціальній психології та інших галузях психологічної науки.

Тема 5. Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.

Організація та проведення експериментального дослідження. Ідеальний та реальний експеримент. Експеримент повного співвідношення.

Тема 6. Гіпотези в структурі психологічного дослідження.

Гіпотеза та психологічні закономірності. Види гіпотез (причинно-наслідкові, функціональної залежності тощо). Вимоги до формулювання гіпотез. Принцип фальсифікації і верифікації наукових гіпотез.

Тема 7. Експериментальні змінні та способи їх контролю.

Поняття змінної в психологічному дослідженні. Види змінних. Незалежна змінна. Залежна змінна. Співвідношення між змінними. Контроль змінних. Визначення зовнішньої змінної. Проміжні змінні та їх особливості. Змінні, що контролюються.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Планування та контроль психологічного експерименту

Тема 8. Експериментальні плани

Експериментальні плани: їх види та особливості застосування. План істинного експерименту. Латинський квадрат. Ротаційний план. План як експериментальна схема варіювання умов незалежної змінної. Простий план і його різновиди. Види до експериментальних та квазіекспериментальних планів. Правила підбору експериментальних груп.

Тема 9. Кореляційне дослідження.

Поняття кореляції в експериментальній психології. Планування кореляційного дослідження. Психогенетичне дослідження. Лонгетюдне дослідження. Кореляційний підхід як метод пасивно-спостерігаючого дослідження і як засіб статистичної оцінки гіпотез про зв'язки. Види зв'язку в кореляційних дослідженнях (істинні і хибні кореляції, автокореляції тощо).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Теорія психологічного вимірювання

Тема 10. Психологічне вимірювання.

Поняття шкали. Види шкал (найменувань, порядку, інтервалів, відношень, дихотомічна шкала), шкальні вимірювання, шкальні перетворення.

Тема 11. Тестування та теорія вимірювань.

Тестування як різновид вимірювання. Теорія вимірювань, як основа побудови тестів. Поняття тесту. Теорія тесту. Психометрика. Валідність тесту. Види валідності.

Тема 12. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.

Поняття про інтерпретацію результатів експерименту. Рівні інтерпретації. Складові інтерпретації експериментальних результатів. Особливості обробки результатів експериментального дослідження в психології. Кількісна і якісна обробка. Проблема узагальнення результатів дослідження. Типові помилки узагальнення експериментальних даних.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Психодіагностика у сфері наукового пізнання людини: методологія та методи діагностики особистості													
Тема 1. Загальнонаукові проблеми дослідження психіки	8	2				6	10	2				8	
Тема 2. Психодіагностика як практична діяльність. Правила та вимоги проведення психодіагностичних процедур	8	2				6	8						8
Тема 3. Класифікація методів психодіагностики	8	2				6	8						8
Разом за змістовим модулем 1	24	6				18	26						24
Змістовий модуль 2. Психофізіологічний рівень психодіагностики													
Тема 4. Сфера використання та особливості діагностики інд. - типологічних властивостей людини	9	2				7	10	2				8	
Тема 5. Діагностика темпераменту особистості	9	2				7	8						8
Тема 6. Хар-ка особливостей функціонування когнітивних та емоційних процесів людини	9	2				7	10						8
Тема 7. Загально-психол. підходи до визначення IQ та розумових здібностей	9	2				7	8						8
Разом за змістовим модулем 2	36	8				28	36	4				32	
Змістовий модуль 3. Діагностика індивідуально-психологічних відмінностей особистості (психологічний рівень)													

Тема 8. Методологічні та теоретичні проблеми психодіагностики рис особистості	9		2			7	10					10	
Тема 9. Діагностика особливостей Я-образу, самооцінки особистості	9		2			7	10		2			8	
Тема 10. Дослідження характерологічних особливостей індивіда	9		2			7	10						10
11. Діагностика особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості	9		2			7	10		2			8	
Тема 12. Характеристика локусу контролю та рівня домагання людини	9		2			7	10						10
Разом за змістовим модулем 3	45		10			35	50		4			46	
Змістовий модуль 4. Соціально-психологічний рівень психодіагностики													
Тема 13. Специфіка проведення, інтерпретації та представлення психод. даних соц.-псих. рівня	8		2			6	12		2			10	
Тема 14. Діагностика спрямованості особистості	8		2			6	10						10
Тема 15. Методика проведення соціометрії	8		2			6	8						8
Разом за змістовим модулем 4	24		6			18	30		2			28	
Модуль 2													
Змістовий модуль 5. Вступ до наукового дослідження.													
Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології	8	2				6	8	2				6	
Тема 2. Принципи і структура	10	2	2			6	8					8	

наукового дослідження.												
Тема 3. Експериментальне спілкування.	11	2	2			7	12	2	2			8
Тема 4. Методи психологічного дослідження.	13	2	4			7	8					8
Тема 5. Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.	11	2	2			7	11		2			9
Тема 6. Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	13	2	4			7	9					9
Тема 7. Експериментальні змінні та способи їх контролю.	13	2	4			7	12		2			10
Разом за змістовим модулем 5	79	14	18			47	68	4	6			58
Змістовий модуль 6. Планування та контроль психологічного експерименту												
Тема 8. Експериментальні плани	12	2	4			6	14	2	2			10
Тема 9. Кореляційне дослідження.	14	4	4			6	10					10
Разом за змістовим модулем 6	26	6	8			12	24	2	2			20
Змістовий модуль 7. Теорія психологічного вимірювання												
Тема 10. Психологічне вимірювання.	11	2	2			7	12	2	2			8
Тема 11. Тестування та теорія вимірювань.	10	2	2			6	10		2			8
Тема 12. Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	13	4	2			7	10		2			8
Разом за змістовим модулем 7	34	8	6			20	32	2	6			24
Усього годин	268	42	48			178	268	16	20			232
ІНДЗ					2						2	
Усього годин	270	42	48		2	178	270	16	20		2	232

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	-	-	-

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методологічні та теоретичні проблеми психодіагностики рис особистості	2	
2	Діагностика особливостей Я-образу, самооцінки особистості	2	4
3	Дослідження характерологічних особливостей індивіда	2	
4	Діагностика особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості	2	
5	Характеристика локусу контролю та рівня домагання людини	2	
6	Специфіка проведення, інтерпретації та представлення психод. даних соц.-псих. рівня	2	2
7	Діагностика спрямованості особистості	2	
8	Методика проведення соціометрії	2	
9	Принципи і структура наукового дослідження.	2	
10	Експериментальне спілкування.	2	2
11	Методи психологічного дослідження.	4	
12	Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.	2	2
13	Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	4	
14	Експериментальні змінні та способи їх контролю.	4	2
15	Експериментальні плани	4	
16	Кореляційне дослідження.	4	2
17	Психологічне вимірювання.	2	
18	Тестування та теорія вимірювань.	2	2
19	Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	2	
	Разом	48	20

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	-	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Загально наукові проблеми дослідження психіки	6	8
2	Психодіагностика як практична діяльність. Правила та вимоги проведення психодіагностичних процедур	6	8
3	.Класифікація методів психодіагностики	6	8
4	Сфера використання та особливості діагностики інд. - типологічних властивостей людини	7	8
5	Діагностика темпераменту особистості	7	8
6	Хар-ка особливостей функціонування когнитивних та емоційних процесів людини	7	8
7	Загально-психол. підходи до визначення IQ та розумових здібностей	7	8
8	Методологічні та теоретичні проблеми психодіагностики рис особистості	7	10
9	Діагностика особливостей Я-образу, самооцінки особистості	7	8
10	Дослідження характерологічних особливостей індивіда	7	10
11	Діагностика особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості	7	8
12	Характеристика локусу контролю та рівня домагання людини	7	10
13	Специфіка проведення, інтерпретації та представлення психод. даних соц.-псих. рівня	6	10
14	Діагностика спрямованості особистості	6	10
15	Методика проведення соціометрії	6	8
16	Предмет і завдання експериментальної психології	6	6
17	Принципи і структура наукового дослідження.	6	8
18	Експериментальне спілкування.	7	8
19	Методи психологічного дослідження.	7	8
20	Процедура та основні характеристики психологічного експерименту.	7	9
21	Гіпотези в структурі психологічного дослідження.	7	9
22	Експериментальні змінні та способи їх контролю.	7	10
23	Експериментальні плани	6	10
24	Кореляційне дослідження.	6	10
25	Психологічне вимірювання.	7	8
26	Тестування та теорія вимірювань.	6	8
27	Інтерпретація результатів експериментального дослідження психіки.	7	8
	Разом	178	232

Самостійна робота над навчальним матеріалом передбачає: опрацювання теоретичних і практичних питань з навчальної дисципліни.

Мета самостійної роботи – опрацювати додаткову інформацію з теоретичних питань, що дозволяє одержати додаткові знання у поєднанні з аудиторним навчанням.

9. Індивідуальне завдання

В процесі індивідуальної роботи студент виконує індивідуально-творче завдання на одну з обраних тем:

1. Аналітичний огляд методик діагностики готовності до навчання у школі.
2. Методи та методики діагностики сприйняття та уваги.
3. Методи та методики діагностики уваги.
4. Методи та методики діагностики пам'яті.
5. Методи та методики діагностики мислення.
6. Методи та методики діагностики мовленнєвого розвитку.
7. Методи та методики діагностики дитячої уваги.

8. Методи та методики діагностики уяви школярів та дорослих.
9. Методи та методики діагностики креативності.
10. Методи та методики діагностики мотивації навчальної діяльності.
11. Методи та методики діагностики мотиваційної сфери особистості.
12. Методи та методики діагностики профорієнтаційної діагностики.
13. Методи та методики діагностики стосунків у шкільному колективі.
14. Методи та методики діагностики стосунків у робочому колективі.
15. Методи та методики діагностики сімейних стосунків.
16. Методи та методики діагностики загальної обдарованості дитини.
17. Методи та методики діагностики спеціальних здібностей.
18. Методи та методики діагностики стосунків у педагогічному колективі.
19. Методи та методики діагностики самооцінки дітей.
20. Методи та методики діагностики самооцінки дорослих.
21. Методи та методики діагностики поведінкових особливостей людини.
22. Проективна технологія у діагностиці дітей.
23. Аналітичний огляд методик діагностики окремих рис особистості (темпераменту, характеру) дітей.
24. Аналітичний огляд методик діагностики окремих рис особистості (темпераменту, характеру) дорослих.
25. Можливості діагностики рис особистості (темпераменту, характеру) багатомірними тест-опитувальниками.

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди; студентами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

11. Критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття. Застосовуються наступні види контролю: усне опитування під час занять.

Відпрацювання пропущених лекцій, практичних занять здійснюється під час консультацій (якщо пропуски без поважних причин – зараховуються без балів). Результати опрацювання семінарських занять та оцінки поточного контролю реєструються в журналі викладачем.

12. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи студентів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема: виступи та виконання індивідуальних завдань, виконання семінарських завдань; участь в обговоренні питань з певної теми; відповіді на запитання викладача.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота	ІНДЗ	Сума
--	-------------	-------------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4			25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Поточне тестування та самостійна робота												ІНДЗ (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 5							Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10 (30)	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Рейтингова система оцінювання знань

Кредитно-модульна система організації навчального процесу передбачає застосування модульного навчання за кредитами і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю якості знань та вмінь, навчальної аудиторної та самостійної роботи студента.

Змістовний модуль – це завершена, відносно самостійна, частина навчального курсу, що містить теоретичні та практичні завдання, систему навчально-методичного забезпечення.

Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом аудиторної та самостійної роботи і рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання (в балах) результатів цієї роботи шляхом поточного та модульного контролю.

Рейтинг складається з суми балів за:

- аудиторну роботу (робота на семінарських заняттях);
- самостійну роботу (конспекти, опрацювання інформаційних джерел);
- індивідуальне завдання;
- екзамен.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Виконання завдань на семінарських заняттях передбачено в аудиторії, яка обладнана мультимедійним проектором, екраном, дошкою настінною, що дозволяє оволодівати вміннями створення інформаційного наочного матеріалу тощо.

15. Методичне забезпечення

-

16. Рекомендована література

Базова

1. Бодалев А.А., Столин В.В. Общая психодиагностика. / А.А. Бодалев, В.В. Столин, СПб., 2002 – 420 с.
2. Введение в психодиагност. Под. ред. Гуревича К.М. – М., 1997 – 250 с.
 1. Немов Р.С. Психология т.3 / Р.С. Немов – М., 1995 – 360 с.
 2. Непомнящая Н.И. Психодиагностика личности: теория и практика. / Н.И. Непомнящая – М., 2001 – 230 с.
3. Практическая психодиагностика. Под.ред. В.Д. Райгородского – БАХРАХ., 2000 – 280 с.
4. Семиченко В.А. Психология личности. / В.А. Семиченко – К. «Магістр- S». 1998. – 250 с.
5. Семиченко В.А. Психические состояния. / В.А. Семиченко – К. «Магістр- S». 1998. – 260 с.
6. Семиченко В.А. Темперамент. / В.А. Семиченко – К. «Магістр- S». 2001. – 248 с.
7. Семиченко В.А. Психологи мотивации и направленность. / В.А. Семиченко – К. «Магістр- S». 2001. – 262 с.
8. Столяренко Л.Д. Основы психологии. Практикум. / Л.Д. Столяренко – Ростов н/Д., 2000. – 390 с.
9. Урунтаева Г.А. Диагностика психологических особенностей дошкольника. / Г.А. Урунтаева – М., 1997 – 324 с.

Допоміжна

1. Анастаси А. Психологическое тестирование. Кн. 1. / А. Анастаси – М., 1982. – 255 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности. / Л.Ф. Бурлачук – Киев, 1989. – 260 с.
3. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – Киев, 1989. – 199 с.

4. Ганзен В.А., Балин В.Д. Теория и методология психологического исследования./ В.А. Ганзен, В.Д. Балин – СПб РИО,1991. – С. 75
5. Гарбер Е.И., Казча В.В. Методика профессиографии./ Е.И. Гарбер, В.В. Казча – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та, 1992. – 196 с.
6. Кроз М.В. Аннотированный указатель методов социально-психологической диагностики: учебное пособие. / М.В. Кроз – М.: Изд-во МГУ, 1991. – 213 с.
7. Кто есть "Я". Тесты. / Сост. А.О.Бурдин. – Пермь: МП "Книга", РЦПО Голос, 1992. – 57 с.
8. Левитан К.М. Знаете ли Вы себя ? Сборник психологических тестов и рекомендаций./ К.М. Левитан – Екатеринбург: Профтех, 1991. – 112 с.
9. Лучшие психологические тесты для профотбора и профориентации: описание и руководство к использованию / Отв.ред. А.Ф. Кудряшев. – Петрозаводск: Петроком, 2002. – 318 с.
10. Методики изучения интеллекта. 4.1 / И.Н. Агафонова и др. – СПб, 1999. – 221 с.
11. Можете ли Вы стать бизнесменом? Научно-популярные тесты. Авторы-составители В.П. Фоминых, Е.В. Гунина, О.И. Волошин. – М.:Изд-во Чувашского университета, 1996. – 131 с.
12. Познай себя и других: популярные тесты. / Сост. И.Г. Леонтьев. – М.: ИВЦ Маркетинг, 1998. – 132 с.
13. Потапенко Т.М. Как стать миллионером. Психологические тесты. / Т.М. Потапенко – Киев: Будивельник, 1991. – 94 с.
14. Практикум по психодиагностике. Прикладная психодиагностика / И.Ю.Беляева и др. – М., Изд-во МГУ, 1992. – 116 с.
15. Практикум по экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А.А. Крылова. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. – 272 с.
16. Предчувствие портрета. Сборник тестов / Сост. Е. Владимирова. –Екатеринбург: Ладь, 1992. – 158 с.
17. Проблема цвета в психологии / Отв. ред. А.А. Митькин, Н.Н. Корж. – М.: Наука, 2003. – 204 с.
18. Психологический статус личности в различных социальных условиях: диагностика и коррекция / Межвузовский сборник // Под ред. В.С. Мухиной. – М.: Прометей, 1992. – 198 с.
19. Развитие и диагностика способностей / Л.Г. Алексеева и др. // Отв.ред. В.Н. Дружинин, В.Д. Шадриков. – М.: Наука,1992. – 179 с.
20. Рейнвальд Н.И. Личность и характер: учебное пособие. / Н.И. Рейнвальд – М.: Изд-во РУДН, 2002. – 88 с.
21. Симоненко Ю.А. Искусство разбираться в себе и других. Психологические тесты. / Ю.А. Симоненко – Л.: Культурно-досуговый центр "Просветитель", ЛГИК, 1990. – 124 с.
22. Способности и склонности: комплексные исследования / Под ред. Э.А. Голубевой. – М.: Педагогика, 1989. – 199 с.
23. Суслов В.И., Чумакова Н.П. Психодиагностика. Учебное пособие. / В.И. Суслов, Н.П. Чумакова – СПб РИО, 2002, – 259 с.
24. Черепанова Н.С., Дорожкин Ю.П. Графологическая диагностика. / Н.С. Черепанова, Ю.П. Дорожкин – М.: НМПИО "МАГ", 1992. – 332 с

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____

від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Практичної психології _____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Аркуш обліку змін

№ з/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача